Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud. G. Grozav)
Dosarul nr. 2r-2153/23 (2-22180487-02-25r-22062023)

D E C I Z I E

10 iulie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Dulghieru Dorin și Pahopol Anatol

examinând în ordine de recurs, cererea de recurs declarată de executorul judecătoresc Stoian Grigore împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 mai 2023, adoptată în cauza civilă, la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de a părăsi ţara în privinţa debitorului *****,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

La data de 07 decembrie 2022 executorul judecătoresc Stoian Grigore a depus în instanța de judecată un demers privind aplicarea interdicției de a părăsi ţara în privinţa debitorului *****.

În motivarea demersului a invocat că, în procedura de executare forțată se află documentul executoriu nr. 2-13921/2019 din 31 octombrie 2019 emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, privind încasarea de la ***** în beneficiul creditorului OCN „Credit Rapid” SRL a datoriei în mărime de 4.200,47 dolari și 2.211,77 lei.

Menționează că, întru executarea documentul executoriu enunțat, de către executorul judecătoresc au fost întreprinse măsurile de asigurare a executării și acțiunile de executare în conformitate cu prevederile art. 62 și 63 din Codul de executare.

Susține că, prin încheierea nr. 176-7078/2020 s-a dispus intentarea procedurii de executare în baza documentului executoriu în cauză şi numită în condițiile art. 62 din Codul de executare procedura de conciliere a părților, la care debitorul, fiind somat legal, nu s-a prezentat, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la demers.

Afirmă că, în urma interpelărilor făcute în adresa instituțiilor de stat, deținătoare de registre, precum şi din informația parvenită nu a fost depistat şi

stabilit locul aflării bunurilor debitorului.

Precizează că, conform solicitării creditorului urmăritor, acesta a solicitat aplicarea față de debitor a tuturor măsurilor în vederea executării documentului executoriu, astfel, verificând baza de date ACCES s-a constatat că, debitorul traversează frontiera de stat, iar obligațiile prevăzute în procedura de executare nu le onorează, prin urmare, este necesară aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării în legătură cu cele menționate.

Relevă că, în adresa debitorului au fost expediate un șir de scrisori, prin care a fost somat în repetate rânduri de a se prezenta la birou în vederea onorării obligațiilor asumate. A declarat că, odată cu înaintarea documentului executoriu spre executare silită, de către executorul judecătoresc au fost întreprinse un șir de acțiuni în vederea executării documentului executoriu. Pe toată perioada procedurii de executare debitorul intenționat a tergiversat executarea hotărârii judecătorești.

Invocă că, luând în considerare faptul că, suma debitorială este considerabilă şi până la momentul de față nu este achitată, iar debitorul ignoră în continuare cerințele legale de a se prezenta, această situație face executarea hotărârii judecătorești, ținând cont că, aceasta a fost informată despre acțiunile întreprinse.

Comunică că, motivul necesității prezentării debitorului la biroul executorului judecătoresc îl servește necesitatea întocmirii actelor de executare silită în prezența acestuia, or, legea prevede expres că, la întreprinderea acțiunilor de executare silită prezența debitorului este obligatorie.

Consideră că, este oportună aplicarea imediată a interdicției de părăsire a hotarelor țării în privința debitorului, deoarece s-ar face dificilă sau chiar imposibilă executarea hotărârii judecătorești întrucât plecarea acestuia peste hotarele țării ar putea fi definitivă.

Solicită executorul judecătoresc Stoian Grigore, aplicarea interdicției de a părăsi ţara pe un termen de 6 luni în privinţa debitorului *****.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 mai 2023, s-a respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de a părăsi hotarele Republicii Moldova pe un termen de 6 luni în privința debitorului *****.

Solicitarea recurentului:

La data de 13 iunie 2023 (conform plicului anexat), executorul judecătoresc Stoian Grigore a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 mai 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanţei de fond, cu admiterea demersului executorului judecătoresc privind aplicarea față de debitorul ***** a interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni.

La data de 22 iunie 2023, potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind Dulghieru

Dorin și Cotruță Iurie.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs a reiterat motive similare celor din demersul înaintat în prima instanță.

Suplimentar, a indicat că, nu este de acord cu constatarea instanței că executorul nu ar fi prezentat probe suficiente în vederea constatării faptului că debitorul nu se află la adresa vizei de domiciliu sau locul lui nu este cunoscut, or nereclamarea citațiilor instanţa a tratat aceasta precum că locul de aflare a debitorului este cunoscut.

Relevă că, instanţa a făcut menţiunea că la demersul înaintat executorul judecătoresc nu ar fi anexat suficiente dovezi în acţiunile întreprinse, iar în esenţă instanţa ar obliga executorul judecătoresc să întreprindă careva măsuri convenabile acesteia pentru a admite demersul înaintat, ieşind din limita judecării cauzei. Deasemenea nu este de acord cu constatarea instanței că executorul urma să citeze debitorul prin intermediul monitorului oficial sau printr-o altă modalitate.

Susține că, la etapa dată debitorul nu şi-a onorat obligaţiile, ultimul poate părăsi regulat hotarele ţării fără nici un impediment, iar în consecinţă hotărîrea judecătorească va fi neexecutată, ceea ce justifică aplicarea demersului executorului.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul Civil a constatat că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 mai 2023 a fost contestată cu recurs de către executorul judecătoresc Stoian Grigore la data de 13 iunie 2023.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul Civil consideră că recursul înaintat de executorul judecătoresc Stoian Grigore, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind recursul declarat și materialele cauzei, Colegiul consideră că recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menţinerea încheierii instanţei de fond, reieşind din considerentele ce succed.

Conform art.424 alin.(1) CPC, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În condiţiile art.426 alin. alin.(2) şi (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fară examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.427 lit.a) CPC instanţa de recurs,

după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Astfel, actele cauzei atestă că, în procedura executorului judecătoresc Stoian Grigore se află documentul executoriu nr. 2-13921/2019 din 31 octombrie 2019 emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, privind încasarea de la ***** în beneficiul creditorului OCN „Credit Rapid” SRL a datoriei în mărime de 4.200,47 dolari și 2.211,77 lei (f.d.24).

Conform solicitării creditorului urmăritor, acesta a solicitat primirea spre executare a documentului executoriu, calcularea dobânzilor, cheltuielilor de executare precum și aplicarea măsurilor de asigurare în privința debitorului (f.d.23).

Prin încheierea nr. 176-7078/2020 din 04.02.2020, s-a primit spre executare și s-a intentat procedura de executare, iar întru asigurarea executării documentului executoriu, de către executorul judecătoresc Stoian Grigore a fost aplicat sechestrul pe bunurile mobile și imobile, precum și pe mijloacele bănești ale debitorului ***** în limita sumei urmărite de 4.200,47 dolari și 2.211,77 lei (f.d.28, 19).

Conform informației din baza de date CNAM din data de 06.02.2020 debitorul este angajat la ***** (f.d.21), însă prin răspunsul ***** din 17.02.2020 se atestă că debitorul ***** nu este angajatul întreprinderii (f.d.10)

Conform informaţiei privind disponibilitatea în conturi bancare, se atestă că debitorul nu deţine mijloace financiare suficiente în contul stingerii datoriei (f.d.9).

Totodată, Colegiul civil a stabilit că creditorul OCN „Credit Rapid” SRL pe parcursul procedurii de executare a solicitat anunțarea în căutare și aducerea forțată al debitorului prin cererea din 19.11.2020 (f.d.14)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din16 noiembrie 2021, s-a admis demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore și s-a anunțat în căutare debitorul ***** (f.d.30-36).

La data de 07 decembrie 2022 executorul judecătoresc Stoian Grigore, a înaintat demers privind aplicarea interdicției de a părăsi țara a debitorului *****.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 mai 2023, s-a respins demersul.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, executorul judecătoresc Stoian Grigore a contestat-o cu recurs, invocând argumentele expuse mai sus.

În contextul situaţiei de fapt constatate în speţă, Colegiul civil consideră întemeiată concluzia primei instanţe cu privire la necesitatea respingerii demersului executorului judecătoresc cu privire la aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara în privinţa debitorului, reieşind din următoarele motive.

Conform art.27 din Constituția Republicii Moldova, dreptul la libera circulaţie în ţară este garantat. Oricărui cetăţean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-şi stabili domiciliul sau reşedinţa în orice localitate din ţară,

de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară.

Conform art. 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sînt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei, iar aliniatul (4) al aceluiași articol stabilește că restrîngerea trebuie să fie proporţională cu situaţia care a determinat-o şi nu poate atinge existenţa dreptului sau a libertăţii.

În această ordine de idei, relevanță au și prevederile art.2 din Protocolul aditional nr.4 CEDO, în conformitate cu care oricine se găseşte în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber şi să-şi aleagă în mod liber reşedinţa sa. Orice persoană este liberă să părăsească orice ţară, inclusiv pe a sa. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrîngeri decît acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, siguranţa publică, menţinerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecţia sănătăţii sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor şi libertăţilor altora. În anumite zone determinate drepturile recunoscute în paragraful 1 pot face obiectul unor restrîngeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică. Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.

Potrivit prevederilor art. 22 alin. (1) lit. x) Cod de executare, executorul judecătoresc este în drept să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărîrii judecătoreşti.

Potrivit art. 64 alin. (1) Cod de executare, interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, *doar atunci cînd prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii*. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers.

Instanța de recurs relevă că demersul înaintat de executorul judecătoresc

Stoian Grigore privind interdicția de a părăsi țara în privința debitorului ***** a fost examinat de prima instanță în strictă corespundere cu prevederile art. 64 Cod de executare.

Colegiul civil subliniază că argumentele recurentului invocate în cererea de recurs sunt nefondate, deoarece recurentul, în acest sens, nu a prezentat careva probe pertinente și concludente, care ar fi de natură să combată concluziile instanței de fond, expuse în încheierea recursată, or acesta, solicitând aplicarea interdicției de a nu părăsi țara în privința debitorului ***** nu a prezentat, cel puțin, oportunitatea interdicției, precum nu a invocat nici o motivație care să probeze că o astfel de măsură va facilita executarea hotărârii judecătorești irevocabile, în condițiile în care executorul judecătoresc nici cel puțin nu a demonstrat faptul dacă debitorul efectuează traversările frontierei de stat, or ultimele date cu privire la trecerea frontierei datează că anul 2020, nefiind prezentate careva înscrisuri actualizate, în contextul în care măsura privind anunțarea în căutare al debitorului nu s-a soldat cu executarea documentului executoriu.

Primordial, se va menționa că din materialele cauzei nu rezultă faptul că debitorul ***** ar fi părăsit teritoriul țării, dat fiind faptul că executorul judecătoresc nu a prezentat careva probe actualizate cu privire la traversările frontierei de către debitor, sau alte careva date care ar indica cert necesitatea aplicării interdicției de părăsire a hotarelor țării. Deasemenea la actele cauzei nu s-au anexat probe care să demonstreze faptul că acesta intenționează să părăsească definitiv țara.

La caz, din materialele prezentate, se constată că, nu a fost justificat la ce acțiuni de executare este necesară prezența debitorului și că au fost luate toate măsurile de asigurare a executării documentului executoriu, circumstanță ce denotă că nu sunt întrunite condițiile legale de aplicare a unei astfel de interdicții.

Suplimentar, se va accentua și faptul că, din esența prevederilor art. 22 alin. (1) lit. x) Cod de executare, rezultă că, executorul judecătoresc este în drept să solicite instanţei judecătoreşti, *la cererea creditorului*, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărîrii judecătoreşti.

Din actele cauzei, Colegiul Civil a stabilit că creditorul OCN „Credit Rapid” SRL a depus doar o cerere cu privire la intentarea procedurii de executare (f.d.23), iar ulterior o cerere cu privire la anunțarea în căutare al debitorului (f.d.14), respectiv aceste cereri nu pot echivala cu o cerere depusă în ordinea art. 22 alin. (1) lit. x) Cod de executare.

Or, norma legală din Codul de executare expusă supra prevede expres necesitatea depunerii cererii de către creditor, poartă un caracter imperativ şi urmează a fi interpretată în sens pozitiv în sensul necesităţii depunerii acestei cereri

din partea creditorului.

Mai mult, Colegiul civil reține că, în cadrul procedurii de executare, executorul judecătoresc deţine o poziţie independentă şi imparţială, fără a lua partea creditorului sau debitorului, cel dintâi având doar obligaţia legală de a duce la executarea documentului executoriu.

Din raționamentele expuse, Colegiul menționează că dreptul executorului judecătoresc de a solicita aplicarea interdicției date în condițiile art.22 alin.(1) lit.x) Cod de executare, trebuie să aibă la bază întrunirea cumulativă a două condiții: cererea creditorului și dovada faptului că plecarea debitorului ar face imposibilă executarea hotărîrii.

Respectiv, în speța dată, cînd lipsește cererea creditorului urmăritor, iar executorul judecătoresc nu a făcut proba imposibilității executării hotărîrii judecătorești, demersul înaintat urmează a fi respins.

Prin urmare, executorul judecătoresc urma să demonstreze că a întreprins toate măsurile de asigurare a executării documentului executoriu, însă acestea s-au soldat cu eșec, iar restricția revendicată este ultima soluție de natură a influența conduita și responsabilitatea debitorului în partea ce ține de executarea titlului executoriu, iar instanța de recurs apreciază demersul depus de către executorul judecătoresc ca fiind unul formal în acest sens.

Astfel, instanța de recurs reiterează că interdicţia de a părăsi ţara este o măsură excepțională, limitând dreptul la liberă circulație al persoanei, respectiv, urmează a fi aplicată *după epuizarea tuturor măsurilor de asigurare a executării sau în urma constatării caracterului ineficient al acestora*, măsura în cauză având un caracter final.

În altă ordine de idei, Colegiul civil accentuează că aplicarea interdicției de a părăsi țara se aplică doar după ce au fost efectuate măsurile prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod de executare. Or, prin intermediul instituiri măsurii de interzicere debitorului de a părăsi ţara, urmează a fi urmărit scopul asigurării executării documentului executoriu. Aceasta nu constituie o sancţiune pentru neexecutare.

În raport cu aceste considerente, Colegiul civil constată că încheierea instanței de fond a fost pronunțată cu aprecierea corectă a probelor administrate în cauză (art. 130 CPC) și cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor legale invocate, neexistând motive de casare a încheierii contestate.

Prin urmare, în circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că prima instanță justificat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a respinge demersul depus de executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii încheierii

contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 mai 2023, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Se menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 mai 2023, adoptată în cauza civilă, la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de a părăsi ţara în privinţa debitorului *****.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii: Dulghieru Dorin

Pahopol Anatol